

Inhoud

De joden van Antwerpen: buitenlanders, landgenoten, lotgenoten? 5

De onvermijdelijke emotionele achtergrond 5

Een godsdienst, een volk, een culturele gemeenschap, een nationaliteit? 7

Joden en (andere) Belgen 12

Een verhaal in vier delen 16

Een andere kijk op de vaderlandse geschiedenis 21

Demografische doorbraak 31

De Holocaust in België 37

Van Orthodoxen en Chassidim 43

Van Shabbat tot Shabbat 45

Van het Paasfeest tot Poerim: het joodse jaar 48

Uit het Antwerpse taalgebruik: tsietsieth, tallieth, tefillien, mezoeza, kosher 59

Het Chassidisme 61

De Antwerpse joodse gemeenschap vandaag 71

Assimilatie – Isolatie – Integratie? 89

Solidariteit 100

Appendix: Waar zoudt gij zonder het jodendom zijn? 105

Joodse componenten in de literatuur in Vlaanderen 105

Het Oude Testament 107

Diaspora, de jood als vreemdeling 109

Mechelen – Breendonk – Auschwitz 113

Dichtung und Wahrheit 116

Bibliografie 118